

Zielona Góra, dnia 15.02.2026 r.

Centrum Badań i Edukacji Środowiskowej "Ekspedycja 404"
ul. Akademicka 5
65-240 Zielona Góra

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 13
66-400 Gorzów Wielkopolski
sekretariat@gorzowwlp.rdos.gov.pl

Wniosek o powołanie użytku ekologicznego

1. Wstęp

Siedlisko przyrodnicze 91E0, obejmujące nadrzeczne lasy łęgowe z dominacją olszy, jesionu, wierzb i topól, stanowi jeden z kluczowych ekosystemów kształtujących bioróżnorodność dolin rzecznych w Polsce. Są to lasy ściśle związane z dynamiką wód płynących, a ich struktura i skład gatunkowy są bezpośrednim odzwierciedleniem reżimu hydrologicznego. Analizowany obszar, zidentyfikowany jako łęg jesionowy (podtyp 91E0-C), wykazuje jednak szereg cech szczególnych. Rozwija się na żyznych, wilgotnych glebach murszastych i torfowych, lecz w warunkach braku okresowych zalewów. W drzewostanie obok typowych dla łęgów gatunków, takich jak olsza czarna i wierzba biała, odnotowano również obecność buka pospolitego. Stan zachowania siedliska na tym terenie jest zróżnicowany – od fragmentów zbliżonych do naturalnych po płyty znacznie zniekształcone. Ta specyficzna kombinacja cech czyni go obiektem o wyjątkowym znaczeniu, ale jednocześnie narażonym na procesy sukcesyjne i degradację. Jako cenne ostoje przyrody i kluczowe elementy korytarzy ekologicznych, lasy łęgowe wymagają precyzyjnej diagnozy i starannie zaplanowanej ochrony.

2. Proponowana nazwa

Źródłiska Młyńskiego Potoku

3. Położenie i granice

Teren położony jest w województwie lubuskim, mieście Zielona Góra. Według systemu stosowanego przez Lasy Państwowe przypisane są następujący obręb i wydzielenie:

369m

369n

369j

369d

369f

369l

369g

Wszystkie wymienione obszary wchodzą w skład następującej działki: 086201_1.0058.369/3

4. Cele ochrony

Na podstawie diagnozy stanu siedliska sformułowano następujące, szczegółowe cele ochrony:

1. Zachowanie i stabilizacja powierzchni siedliska: Priorytetem jest ochrona istniejących, zidentyfikowanych płatów łągu jesionowego przed jakimkolwiek przekształceniem lub zmianą sposobu użytkowania terenu. Należy zabezpieczyć siedlisko przed negatywnymi oddziaływaniami z otoczenia, takimi jak zabudowa czy zmiany w infrastrukturze, które mogłyby prowadzić do jego fragmentacji lub zaniku.

2. Ochrona i kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanu: Kluczowe jest utrzymanie dominacji gatunków typowych dla lasów łągowych, przede wszystkim olszy czarnej i wierzby białej. Obecność buka pospolitego, gatunku charakterystycznego dla Żyznych lasów liściastych (grądów), jest sygnałem alarmowym. Wskazuje on na postępujące przesuszenie i naturalną sukcesję w kierunku grądów (Żyznych lasów liściastych), czyli zbiorowisk niepodlegających ochronie w ramach siedliska 91E0. Celem jest więc monitorowanie dynamiki buka i ewentualne ograniczenie jego ekspansji, jeśli zagraża ona strukturze łągu.

3. Utrzymanie lub odtworzenie optymalnych warunków wodnych: Status "łągu niezalewanego" jest z ekologicznego punktu widzenia zjawiskiem wysoce niepokojącym. Dla większości łągów brak okresowych zalewów jest fundamentalnym czynnikiem degradującym, prowadzącym do zmiany warunków glebowych i składu gatunkowego. Celem strategicznym jest zatem przeprowadzenie szczegółowej analizy przyczyn tego stanu (np. regulacja koryta rzecznej, istnienie rowów melioracyjnych) oraz ocena realnych możliwości przywrócenia naturalnej dynamiki hydrologicznej, co stanowiłoby kluczowy krok w kierunku renaturyzacji siedliska.

5. Proponowana klasyfikacja użytku ekologicznego

Rodzaj użytku ekologicznego: Leśny

Siedlisko przyrodnicze: 91E0-C (Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe)

6. Dokumentacja formalna – rejestr powierzchniowy, własność gruntów

Teren w całości znajduje się w Skarbie Państwa, w zarządzie Lasów Państwowych (RDLP: Zielona Góra Nadleśnictwo: Zielona Góra Leśnictwo: Łężyce)

7. Dokumentacja i waloryzacja przyrody użytku ekologicznego

- Skład gatunkowy drzewostanu: Stwierdzona obecność olszy czarnej i wierzby białej jest zgodna z typowym składem gatunkowym lasów łęgowych. Jednakże udział buka pospolitego jest elementem wysoce nietypowym i niepożądanym. Gatunek ten jest wskaźnikiem siedlisk o bardziej stabilnych warunkach wilgotnościowych, charakterystycznych dla grądów.
- Warunki glebowe: Wymienione typy gleb – murszaste, torfowe torfowisk niskich oraz rdzawe – są charakterystyczne dla dolin rzecznych. Są to podłoża żyzne, o dużym potencjale produkcyjnym, które w warunkach odpowiedniego uwilgotnienia i okresowych zalewów stanowią idealne podłoże dla rozwoju lasów łęgowych. Same warunki glebowe należy ocenić jako potencjalnie właściwe dla siedliska 91E0.
- Reżim hydrologiczny: Status "łęgu niezalewanego" jest sprzeczny z fundamentalną cechą ekologiczną siedliska 91E0, którym jest jego dynamiczny związek z rzeką. Zgodnie ze standardową metodyką monitoringu, zupełny brak zalewów lub przesuszenie podłoża kwalifikuje stan wskaźnika jako "zły" (U2). Długotrwały brak tej dynamiki prowadzi do mineralizacji gleb organicznych, zaniku gatunków przystosowanych do okresowego zalewania oraz stwarza warunki do ekspansji gatunków z siedlisk grądowych, co obserwujemy na analizowanym terenie.
- Struktura przestrzenna i stan zachowania: Informacja o zróżnicowanym stanie zachowania, od zbliżonego do naturalnego po zniekształcony, świadczy o mozaikowej strukturze siedliska. Oznacza to, że presja antropogeniczna lub naturalne procesy degradacyjne (jak przesuszenie) nie oddziałują na cały obszar z jednakową siłą. Istnieją prawdopodobnie fragmenty lepiej zachowane, które mogą stanowić cenne refugia i punkty wyjścia do działań renaturyzacyjnych, oraz części silnie zdegradowane, wymagające pilnej interwencji.

8. Proponowany sposób ochrony

- Wdrożenie działań diagnostycznych i naprawczych w zakresie hydrologii: Priorytetem jest przeprowadzenie ekspertyzy mającej na celu nie tylko zdiagnozowanie przyczyn braku zalewów, ale przede wszystkim ocenę realnych możliwości renaturyzacji stosunków wodnych.
- Rozważenie wdrożenia działań z zakresu ochrony czynnej, polegających na kontrolowanym ograniczaniu ekspansji buka i innych gatunków nietypowych dla łęgu, aby spowolnić proces sukcesji i dać szansę na regenerację gatunkom typowym.

9. Literatura

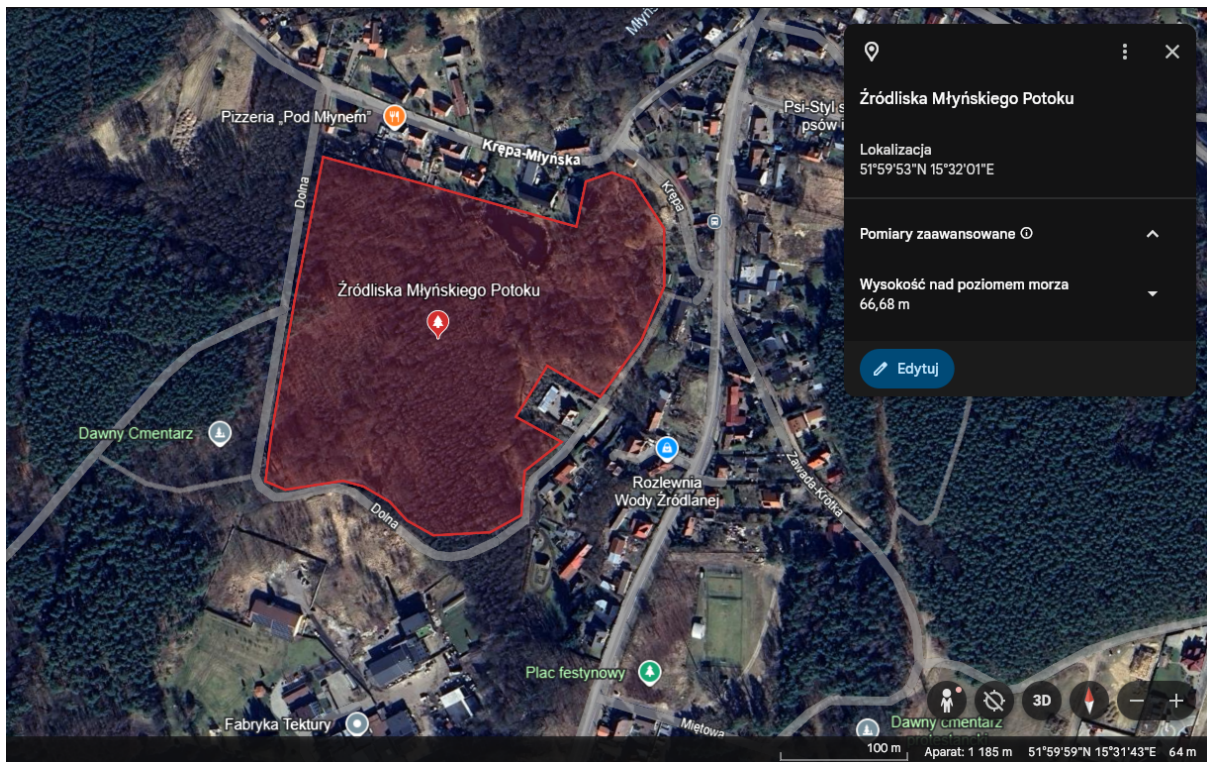
9.1 Bank Danych o Lasach

9.2 Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000

Załączniki:

1. Mapa ewidencyjna z określonym obszarem
2. Dokumentacja fotograficzna

Załącznik 1 - Mapa ewidencyjna z określonym obszarem.

Załącznik 2 - Dokumentacja fotograficzna

Zdj. 1 (zbiory własne)

Zdj. 2 (zbiory własne)

Zdj. 3 (zbiory własne)

Zdj. 4 (zbiory własne)